

Kysymyksiä ja vastauksia kehitysyhteistyöstä vaalien 2023 yhteydessä

1 Kehitysyhteistyön tuloksellisuus

Lisätiedot osion aiheista:

kehityspolitiikan asiantuntija Silla Ristimäki, silla.ristimaki@fingo.fi

kehityspolitiikan asiantuntija Eppu Mikkonen, eppu.mikkonen@fingo.fi

kestävän talouden asiantuntija Outi Hakkarainen, outi.hakkarainen@fingo.fi

Miksi Suomen pitäisi tukea kehittyviä maita?

- ➔ Kehitysyhteistyö on investointi koko maailman ja Suomen vakaaseen tulevaisuuteen. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa on Suomen etu olla mukana vaikuttamassa kriisien ennaltaehkäisyyn ja tekemässä päätöksiä niiden ratkaisusta. Tämä antaa Suomelle myös mahdollisuuden edistää kansainvälisesti itselleen tärkeitä arvoja, kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, demokratiaa ja laaja-alaista turvallisuutta.
- Kehitysyhteistyö on tärkeä ulkopolitiikan keino niin tuen kanavoimisessa akuuttiin hätään kehittyvissä maissa kuin sellaisen maailmanlaajuisen muutoksen edistämiseksi, jolla vähennetään globaalia eriarvoisuutta ja vahvistetaan kansainvälisen päätöksenteon demokraattisuutta. Tukea tarvitaan nyt historiallisella tavalla. Esimerkiksi koronapandemia ajoi 77 miljoonaa ihmistä äärimmäiseen köyhyyteen. Köyhyys on yleisemmin kääntynyt nousuun ensimmäistä kertaa sitten 1990-luvun alun – tähän ovat vaikuttaneet esimerkiksi pitkittyneet konfliktit ja kriisit.
- Hyvin suunnitellulla ja toteutetulla kehitysyhteistyöllä ja -kehityspolitiikalla voidaan muun muassa luoda vakautta valtioiden sisälle ja valtioiden välille, huolehtia maailman yhteisistä resursseista sekä vahvistaa kansalaisyhteiskuntia. Venäjän yhteiskunnallinen kehitys on muistutus siitä, millaisia seurauksia demokraattisten toimintatapojen murtamisella on.
- Läsnäolo kehittyvissä maissa tarkoittaa myös sitä, että Suomelle ja suomalaisille syntyy monenlaisia suhteita – poliittisia, kulttuurisia, taloudellisia – näihin maihin, joiden geopoliittinen merkitys maailmassa kasvaa. Tästä on hyötyä molemmin puolin.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Onko Suomen kehitysyhteistyö tuloksellista? / Millaisia tuloksia kehitysyhteistyöllä on saavutettu?

- ➔ Kehitysyhteistyö on seurattumpaa, valvotumpaa, raportoidumpaa ja arvioidumpaa kuin useimmat muut Suomen yhteiskunnalliset toiminnot. Kehitysyhteistyön on osoitettu olevan vaikuttavaa ja tuloksellista – tämän vahvistaa esimerkiksi vuoden 2022 kehitysyhteistyön tulosraportti sekä jatkuva puolueeton evaluointi ja seuranta. Suomen kehitysyhteistyöllä saavutetaan arvokkaita tuloksia, mutta sen toteuttaminen vaativissa olosuhteissa voi olla myös vaikeaa. Siksi kehitysyhteistyö vaatii onnistuakseen jatkuvuutta ja pitkäjänteisyyttä.
- OECD DAC antoi kevään 2021 arviossaan Suomelle kiittävää palautetta mm. kehitysyhteistyön laadusta ja toimeenpanosta, vahvan tuloskultuurin juurruttamisesta kehitysyhteistyöhön ja kehitysyhteistyön toimeenpanosta myös koronapandemian keskellä.
- Suomalaisten kansalaisjärjestöjen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa tekemä kehitysyhteistyö parantaa monin tavoin ihmisten elämää. Järjestöt tavoittavat kaikista haavoittuvaisimmassa asemassa olevia ihmisiä maailman hauraimmilla alueilla. Järjestöjen työ mm. edistää vammaisten henkilöiden oikeuksia, ehkäisee lapsityövoiman käyttöä ja auttaa sopeutumaan ilmastokriisiin.

Miksi jotkut maat edelleen ovat köyhiä – tuesta huolimatta?

- ➔ Maiden välinen eriarvoisuus on laajalti historiallista ja rakenteellista. Suurin osa maailman köyhimmistä maista on ollut eurooppalaisen siirtomaavallan alla ja kärsii edelleen maiden välisestä syvästä eriarvoisuudesta: rikkaat maat eivät ole olleet valmiita luopumaan saavutetuista eduistaan. Laittomat rahavirrat ovat tästä yksi esimerkki: matalan tulotason maat menettivät niiden mukana esimerkiksi vuonna 2018 noin 800 miljardia euroa vuonna 2018. Kehitysyhteistyö ja –politiikka on yksi keino vahvistaa matalan tulotason maiden taloudellista tilannetta ja yhteiskunnallista kehitystä. Toiminnan perimmäinen tavoite on oikeudenmukainen maailma, jossa kehitysyhteistyön kaltaista instituutiota ei enää tarvita.
- Vaikka monet maailman maat ovat edelleen vähävaraisia, monien maiden yhteiskunnallinen ja taloudellinen tilanne on myös parantunut. Kehitysyhteistyö on osaltaan vaikuttanut tähän. Esimerkiksi Vietnamin olosuhteet ovat parantuneet viime vuosikymmeninä: äärimmäisessä köyhyydessä elävien määrä on laskenut noin kolmeen prosenttiin, kun se 1990-luvun alkupuolella oli vielä yli 50 prosenttia.
- Esimerkki kolonialismista vapautumisen kohtuuttomista kustannuksista: Ranska asetti Haitille ns. ”itsenäisyysvelan”, jota maksun alkaessa 1825 edusti noin 300 % maan bruttokansantuotteesta. Haitilla kesti 122 vuotta maksaa velka. 1898 puolet Haitin valtion kuluista meni Ranskalle ja ranskalaisille pankeille. 1914 osuus oli 80 %. Maalla ei ole ollut mahdollisuutta nousta köyhyydestä ja se on nyt äärimmäisen epävakaa kaikilla mittareilla.
- Vauraat maat ml. EU suojaavat samalla omaa tuotantoaan (ml. maataloustuet) ja estävät monin keinoin köyhempien maiden tuotteiden markkinoille pääsyn. Hyväkin kehitystä tapahtuu: vähiten kehittyneet maat (LDC-maat) ovat voineet tuoda EU:n alueelle tulleita ja kiintiöittä valtaosan tuotteistaan Everything but arms -aloitteen (kaikkeaa muuta, paitsi ei aseita -aloite) alla vuodesta 2001 alkaen tietyn poikkeuksin. Erilaiset alkuperäsäädökset ja standardit ovat kuitenkin jarruna myös tällöin. Myös Yhdysvalloilla on vastaava linjaus.

- Köyhimpiä maita puolestaan ajetaan poistamaan omat tullit, jotta vauraammat maat voisivat edullisemmin avata laajempia markkinoita. Tämä vähentää köyhempien maiden mahdollisuuksia kohottaa omavaraisuutta esimerkiksi ruokaturvan suhteen, mutta se myös kuihduttaa omaa tuotantoa, mikä lisää työttömyyttä.
- Globaali poliittinen päätöksenteko myös esimerkiksi turvallisuuden osalta on viiden YK:n turvallisuusneuvoston pysyvän jäsenen käsissä. Maat ovat Iso-Britannia, Yhdysvallat, Ranska, Saksa, Venäjä ja Kiina. Maiden väestö edustaa noin 20 % maailman väestöstä ja ovat kaikki korkean tulotason maita.
- Ilmastonmuutos, jonka kirittäjiä entiset siirtomaat ovat, vaikuttaa jo vakavasti maankäyttöön ja elinkeinoihin useissa osissa Afrikkaa. Lisääntyvät ilmastokatastrofit köyhdyttävät maita edelleen. Kuivuuden ja ympäristön saastumisen aiheuttama puhtaan juomaveden puute sitoo miljoonia tyttöjä ja naisia jatkuvaan vedenhakuun, jolloin aikaa ei jää koulunkäyntiin tai toimeentulon hankkimiseen.
- Kehitysyhteistyön ohjelmat ja hankkeet paikkaavat joltain osin historiallista hyväksikäyttöä. Ne kohdistuvat tyypillisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa ja tilanteessa oleviin ihmisiin kuten vammaisiin henkilöihin tai naisiin, tyttöihin ja sukupuolivähemmistöihin, joiden tilannetta parantaisi tehokkaimmin globaalien eriarvoisuuden tunnistaminen ja purkaminen.
- Vaikka Suomella ei ole ollut varsinaisia siirtomaita, olemme osaltamme tukeneet epäarvoistavia globaaleja rakenteita. Olemme sekä suoraan että välillisesti hyötyneet asemastamme osana eurooppalaista valtaa ja hyvinvointia, esimerkiksi brittiläisiä ja hollantilaisia siirtomaalaivoja tervattiin suomalaisella tervalla 1500-luvulta aina vuoteen 1927 saakka. Nykypäivänä valtaosa kulutushyödykkeistämme on saatavillamme perustuen raaka-aineiden, kuten esimerkiksi elektroniikkaan tarvittavien mineraalien, tuontiin köyhimmistä maista alhaisin hinnoin.

Miksi Suomen pitää tehdä kehitysyhteistyötä, eikä olisi parempi, jos paikalliset vain toimisivat itse?

- ➔ Kehitysyhteistyö on nimensä mukaisesti yhteistyötä. Sen ytimessä on kumppanimaan ja paikallisten yhteistyökumppaneiden omistajuuden tukeminen, jotta saavutetut tulokset ovat mahdollisimman kattavia ja kestäviä. Suomalaisten panostaminen kehitysyhteistyöhön tukee maiden ihmisten omaa työtä ja toimintaa kehityksensä puolesta.
- ➔ Esimerkiksi suomalaiset kansalaisjärjestöt toimivat lähes poikkeuksetta kehittyvien maiden paikallisten järjestöjen kanssa yhteistyössä. Yhdessä omaksuttu osaaminen ja tietotaito jäävät hankkeiden loppuessa elämään kumppanimaahan.
- Suomi voi omien kehitysyhteistyön painopisteiden mukaisesti tarjota osaamista ja asiantuntijuutta esimerkiksi rauhan ja demokratian edistämisessä, kestävän talouden ja ihmisarvoisen työn edistämisessä, naisten ja tyttöjen aseman vahvistamisessa, koulutuksessa sekä ilmasto- ja luonnonvarakysymyksissä. Nämä ovat taitoja, joista monien eri tulotasojen maat voivat hyötyä. Yksi kestävän kehityksen tavoitteistakin perustuu yhteistyöhön ja kumppanuuteen, eri maiden osaamisen jakamiseen.
- Humanitaarista apua, joka on yksi kehityspolitiikan työkalu, annetaan aina vastaanottajamaan pyynnöstä sen perusteella, että maa kokee, etteivät sen omat resurssit riitä luonnonkatastrofin tai väkivaltaisen konfliktin aiheuttaman akuutin hädän kohtaamiseksi.

- Yhä useampi kehitysyhteistyötä ohjaava sopimus tai muu linjaus siirtää päätäntävaltaa ja vastuuta kehitysyhteistyön toteutuksesta vastaanottajamaalle ja sen toimijoille.
- Kehityspolitiikkaa yhteistyötä on tärkeää tehdä myös Suomessa. Vaikuttaminen muun muassa kansalliseen, kehittyviin maihin vaikuttavaan päätöksentekoon ja yhteiskunnan monilla eri sektoreilla tehtävä globaalikansalaiskasvatus ovat esimerkkejä toiminnasta, jolla lisätään tietoisuutta globaaleista kehityskysymyksistä ja Suomen kansallisten toimien kytkeytymisestä niihin. Toimimalla näin puretaan kansainvälisiä rakenteita, jotka ylläpitävät eriarvoisuutta ja mahdollistavat heikommassa asemassa olevien maiden ja ihmisten jatkuvan köyhdyttämisen.
- Järjestöjen tuki kansalaisten ja väestöryhmien osallistumiselle päätöksentekoon, politiikkaan ja yhteiskunnalliseen keskusteluun autokraattisissa maissa tukee näiden ihmisten mahdollisuutta vaatia demokratiaa, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa vahvistavia muutoksia.

2 Kehitysyhteistyön rahoitus

Lisätiedot osion aiheista:

Vaikuttamistyön johtaja Ilmari Nalbantoglu, ilmari.nalbantoglu@fingo.fi

Miksi laitetaan rahaa ulkomaille, vaikka sitä tarvitaan täälläkin?

- ➔ Suomi on vauras maa, joka kykenee toteuttamaan kansainväliset sitoumuksensa globaalista vastuusta ja yhteistyöstä. Ei ole syytä odottaa, että tulisi jokin ”hyvä hetki” alkaa kantaa vastuuta maailman heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä ja maista. Voimme joko kapeakatseisesti tuijottaa omaan napaamme tai kantaa selkää suorana vastuuta yhteisestä maailmasta myös rajojemme ulkopuolella.
- Suomi on eri mittareilla maailman 30 rikkaimman maan joukossa asukasta kohden laskettuna.¹
- Suomi on myös maailman onnellisin maa ja eri hyvinvoinnin mittareilla maailman kärjessä.
- Suomi on ollut vauras maa jo yli puoli vuosisataa.²
- Suomi on ollut OECD:n jäsen vuodesta 1969.
- Suomen ostovoimakorjattu asukaskohtainen bkt on noin 40-kertainen verrattuna esimerkiksi Malawiin, joka on Suomen kehitysyhteistyön kumppanimaa ja maailman köyhimpiä maita. Emmeköhän me voi vähän jakaa, kuten meille on hädän hetkellä jaettu.
- Suomen pohjoismaisista naapureista Ruotsi, Norja ja Tanska ovat jo 1970-luvulla saavuttaneet kansainvälisten sitoumusten mukaisen tavoitteen kohdentaa 0,7 % bkt:sta kehitysyhteistyömäärärahoihin ja ylittäneet sen. Erityisesti Ruotsi ja Tanska eivät bkt/asukas mitattuna ole elintasonäkökulmasta olennaisesti Suomea rikkaampia maita (Ruotsi: 45 300 €/asukas; Tanska: 45 200 €/asukas; Suomi 41 100 €/asukas).

¹ Wikipedia: Luettelo valtioista asukaskohtaisen bruttokansantuotteen mukaan (PPP)

[https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_valtioista_asukaskohtaisen_bruttokansantuotteen_mukaan_\(PPP\)](https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_valtioista_asukaskohtaisen_bruttokansantuotteen_mukaan_(PPP))

² Tilastokeskus: Miten Suomi nousi köyhyydestä. https://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-02-16_006.html?s=0

Pitäisikö lopettaa kehitysyhteistyö niiden maiden kanssa, jotka eivät ole tuominneet Venäjän hyökkäystä Ukrainaan?

- ➔ Jos Suomi ja laajemmin Euroopan maat vetäytyvät yhteistyöstä niiden Afrikan maiden kanssa, jotka eivät YK:ssa äänestäneet Venäjän hyökkäyksen tuomitsevan päätöslauselman puolesta, vuoropuhelu, yhteistyö ja yhteisten arvojen rakentaminen katkeavat. Tällöin yhteistyötä astuvat tekemään entistä vahvemmin muut kuin Euroopan maat – omilla arvoillaan. Nämä kumppanuudet tuskin ovat Suomen ja EU-maiden etu.
- Äänestyskäyttäytymisestä rankaiseminen ei ole toimiva tapa kehittää kansainvälisiä suhteita ja edistää tavoitteitamme maailmalle. Toimenpiteellä olisi kielteisiä seurauksia heikoimmassa asemassa oleville ihmisille ja samalla se pahentaisi monia meneillään olevia kriisejä sekä vaikeuttaisi niiden ratkaisemista.
- Yleisesti, erilaisten ehtojen asettamisessa kehitysyhteistyölle tulee olla hyvin harkitseva. Suomi tahtoo edistää vaikeassa asemassa olevien ihmisten asemaa ja kestäväää kehitystä yhdessä afrikkalaisten ja muiden globaalien etelän maiden kanssa. Lähtökohtana ei voi olla, että yhteistyötä tehdään vain meidän ehdoillamme, arvoillamme ja tavoitteillamme.
- Suomen kehityspolitiikka huomioi myös syrjittyjä väestöryhmiä, joiden ihmisoikeuksia maiden hallitukset eivät turvaa. Näitä ihmisryhmiä ei voi pitää vastuussa johtajiensa päätöksistä.
- Tuen lakkauttamisella voi olla myös ei-toivottuja geopoliittisia vaikutuksia. Vetäytyminen vahvistaisi Venäjän kertomusta ylimielisistä länsivalloista. Monien afrikkalaisten toimijoiden mielikuvissa Venäjä näyttäytyy tasavertaisena, luotettavana toimijana.
- Venäjä, kuten monet muut Euroopan ulkopuoliset toimijat, on tehnyt aktiivista vaikuttamista jo vuosia luoden hedelmällistä maaperää omille tulkinnoilleen. Syypääksi rahoituksen loppumiseen voisi joutua Ukraina.
- Jos toivomme tukea Venäjän toimet tuomitseville aloitteille, neuvotteluyhteyksien säilyttäminen on tärkeää. Suhteiden katkaiseminen lisää ihmisoikeuksia polkevien poliitikkojen valtaa ja syntyy vaikuttamistyhjiö, jonka täyttäjistä ei ole pulaa.
- Suomen kehitysyhteistyötä ei ole perinteisesti ohjannut ajatus vastikkeellisuudesta. Kumppanuus yhteisten kriisien ratkaisemiseksi ovat tuottaneet tulosta.

Paljonko Suomi tukee kehittyviä maita?

- ➔ Suomi ei yllä kansainväliseen sitoumuksensa käyttää 0,7 prosenttia bruttokansantulosta kehitysyhteistyöhön – ensi vuonna luku on arviolta 0,42 prosenttia. Suomen kehitysyhteistyömäärärahat ovat viime vuosina olleet kaiken kaikkiaan noin 1,1–1,2 miljardia euroa vuodessa. Osa rahoista palautuu Suomeen esimerkiksi laina- ja sijoitusmuotoisen kehitysyhteistyön kautta.
- Vuonna 2023 kehitysyhteistyömäärärahojen summa on 1,18 miljardia euroa. Tämä on noin 1,5 % valtion budjetista (jonka loppusumma on 80,55 mrd.).
- Suomi on ollut sitoutunut kansainvälisesti kehitysyhteistyömäärärahojen 0,7 % / bktl tavoitteeseen jo yli viiden vuosikymmenen ajan Vuonna 2023 osuus tulee olemaan 0,42 % - eli olemme kaukana

tavoitteesta. Pohjoismaiset naapurimme Ruotsi, Norja ja Tanska eivät ole kertaakaan alittaneet 0,7 % tavoitetta sen saavutettuaan 1970-luvulla..

- Suomi on myös sitoutunut 0,2 % bktl osuuteen vähiten kehittyneille maille. Myöskään tähän tavoitteeseen emme yllä. Vuonna 2023 osuus on 0,16 %. Osuus tulee laskemaan: vuonna 2022 se on ollut 0,18 %.
- Molemmat kehitysyhteistyörahoituksen bktl-tavoitteet ovat myös Kestävän kehityksen Agenda2030:n tavoitteita (SDG-17), jonka edistämiseksi Suomi on muilta osin kansainvälistä kärkeä.
- Järjestöjen kautta tehtävään kehitysyhteistyöhön vuonna 2023 kohdennetaan 87,95 miljoonaa euroa hallituksen esityksen mukaan.
- Lisätietoja: <https://openaid.fi/fi/>

Miten paljon vauraista maista virtaa rahaa kehittyviin maihin ja kehittyvistä maista vauraisiin?

- Rahoitusvirrat ovat nettonegatiivisia kehittyvien maiden kannalta. Kehittyvistä maista virtaa rahaa nettomääräisesti vauraisiin maihin: esimerkiksi vuonna 2018 laittomat rahavirrat kehittyvistä maista vauraisiin maihin olivat 800 miljardia euroa: tämä on yli nelinkertainen määrä rahaa kehitysyhteistyömäärärahoihin verrattuna³.
- Kehitysyhteistyömäärärahojen summa maailmassa oli noin 170 miljardia euroa vuodessa (2021). Summasta puuttuu yli 170 miljardia sitoumuksiin nähden, koska OECD-maiden tavoite ja sitoumus on kohdentaa 0,7 % / bktl kehitysyhteistyöhön, mutta osuus on noin 0,33 % (2021).⁴
- Kestävän kehityksen rahoituksesta puuttuu noin 4200 miljardia euroa vuosittain⁵. Kehitysyhteistyömäärärahat voivat siis olla yksi merkittävä rahavirta, mutta ei ainoa. Eriytyinen tehtävä kehitysyhteistyöllä on rahoittaa kehitystä hauraimmilla alueilla ja vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten tilannetta.

Miksi Fingo rahoitetaan kehitysyhteistyövaroista? Eihän teillä ole omia hankkeita/toimintaa kehittyvissä maissa.

- Fingo palvelee koko suomalaista kehitysyhteistyötä, erityisesti järjestöjen kehitysyhteistyötä. Siten Fingo on osa kehitysyhteistyötä, ja sen rahoitus kehitysyhteistyöstä on perusteltua.
- Fingo palvelee kehitysjärjestöjä koulutuksilla ja kapasiteetin vahvistamisella, järjestöjen edunvalvonnalla sekä edistämällä koko kehitysyhteistyön, erityisesti järjestöjen, yhteistä asialistaa viestinnän ja vaikuttamisen keinoin.

³ Lähde: Global Financial Integrity 16.12.2021: Trade-Related Illicit Financial Flows in 134 Developing Countries 2009-2018. verkkoviite: <https://gfintegrity.org/report/trade-related-illicit-financial-flows-in-134-developing-countries-2009-2018/>

⁴ OECD (2022) ODA Levels in 2021 – preliminary data. Verkkoviite: <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/ODA-2021-summary.pdf>

⁵ OECD UM:n mukaan. Kts. Ulkoministeriö (2022) Kestävän kehityksen rahoituslinjaus. Verkkoviite: https://um.fi/ajankohtaista/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/kestavan-kehityksen-rahoituslinjaus-tukee-yk-tavoitteiden-saavuttamista/35732

3 Erityisiä teemoja

Lisätiedot osion aiheista:

kehityspolitiikan asiantuntija Silla Ristimäki, silla.ristimaki@fingo.fi

kehityspolitiikan asiantuntija Eppu Mikkonen, eppu.mikkonen@fingo.fi

kestävän talouden asiantuntija Outi Hakkarainen, outi.hakkarainen@fingo.fi

Turvallisuus: mitä muuta se on kuin ”kovaa” sotilaallista turvallisuutta?

- ➔ Turvallisuusuhat muuttavat alituisesti muotoaan. Sotilaallisten uhkien lisäksi turvallisuutta haastavat esimerkiksi informaatiovaikuttaminen, ilmastokriisi, globaalit pandemiat sekä määrätietoiset hyökkäykset demokratiaa ja tasa-arvoa vastaan.
- Turvallisuus ei ole kestävää, ellei se väkivallattomuuden vaatimuksen lisäksi huomioi tarvetta turvata ihmisten perustarpeita ja inhimillistä arvokkuutta. Konflikti murentaa koulutus- ja terveydenhuoltopalveluita, vaikeuttaa julkishallinnon toimintaa, haastaa ihmisten toimeentulotoimia sekä laittaa ihmiset liikkeelle. Kriisit vaikuttavat myös alueellisesti.
- Esimerkiksi inhimillisen turvallisuuden kärjistyisestä käy Arabikevät. Vuoden 2010 lopulla Tunisiasta lähti liikkeelle mielenosoituksia erityisesti Pohjois-Afrikassa liittyen kansalaisoikeuksiin ja toimeentuloon. Mielenosoitukset tukehdutettiin väkivaltaisesti. Tapahtumaketjujen synnyttämät poliittiset valtataistelut ovat aiheuttaneet jatkuvan epävakaan Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä. Syyinä olivat muun muassa työttömyys ja ruoan hintakriisi sekä valtaeliitin korruptio ja mielivalta.

Miksi kaikki globaalin etelän maat eivät tuomitse Venäjän hyökkäystä Ukrainaan?

Sytä olla julkisesti tuomitsematta Venäjän hyökkäystä Ukrainaan on monia. Maat voivat esimerkiksi:

- Haluta pysyä neutraaleina, koska ovat riippuvaisia Venäjän ja Venäjän liittolaisten tarjoamasta avusta (ml. kehitys- tai sotilaallinen apu, tai energiariippuvuus)
- Osa maista kokee konfliktin USA:n ja Venäjän väliseksi kamppailuksi, jossa he eivät halua valita puolia. Osalla maista on myös paljon historiallisista kokemuksista johtuen negatiivisempi suhtautuminen USA:n politiikkaan.
- Joillakin mailla on pitkä historiallinen yhteys Venäjään ja sitä edeltävään Neuvostoliittoon, jossa he ovat esimerkiksi saaneet koulutuksensa.
- Jotkut maat näkevät, että heidän omalla alueellaan on tai on ollut paljon laajempia konflikteja, joihin globaali pohjoinen ei ole kiinnittänyt ollenkaan tai on kiinnittänyt vain vähän huomiota. Samoin hiertää heille kaksinaismoralismina näyttäytyvä suhtautuminen ukrainalaisiin vs muiden maiden pakolaisiin Euroopassa, tai se, miten heidän kansalaisiaan kohdeltiin Ukrainassa Venäjän hyökkäyksen alettua.

Miksi globaalista eriarvoisuudesta pitäisi välittää?

- ➔ Kasvava globaali eriarvoisuus aiheuttaa yhteiskunnallista epävakautta, polkee ihmisoikeuksia ja estää ilmastokriisiin tarvittavalla tavalla vastaamista.

- Eriarvoisuus nousi keskeiseksi kysymykseksi kestävän kehityksen tavoitteissa ja vielä painokkaammin YK:n pääsihteerin 2021 Yhteinen Ohjelma -tavoiteohjelmassa (Our Common Agenda⁶), koska kasvava rakenteellinen sosiaalinen eriarvoisuus ja siitä kumpuava poliittinen ja taloudellinen eriarvoisuus aiheuttaa yhteiskunnallista epävakautta, polkee ihmisoikeuksia ja estää ilmastokriisiin tarvittavalla tavalla vastaamista.
- Sosiaalinen, poliittinen ja taloudellinen eriarvoisuus rikkoo yhteiskuntasopimusta sekä kansallisella, että kansainvälisellä tasolla. Se heikentää yhteenkuuluvuutta ja luottamusta, pahentaa ympäristötuhoja ja estää kansakuntia, yhteisöjä ja yksilöitä elämästä merkityksellistä turvallista elämää. Maiden välinen eriarvoisuus heikentää kansainvälisen yhteisön mahdollisuutta yhdenvertaiseen yhteistyöhön.
- Kestävän kehityksen tavoitteita ei voida saavuttaa, ellei eriarvoisuus vähene. Esimerkkejä:
  - Terveys:** Eriarvoisemmissa yhteiskunnissa elinajanodote on lyhyempi ja kuolleisuus korkeampi – tämä koskee kaikkia tulotasoja. Laajemmin myös lapsikuolleisuus, teiniraskaudet, äitiyskuolleisuus ja mielenterveysongelmat ovat huomattavasti korkeammat
  - Sosiaalinen koheesio:** Sosiaalinen yhteenkuuluvuus, mukaan lukien luottamus ja sosiaalinen pääoma, on alhaisempi yhteiskunnissa, joissa eriarvoisuus on korkea. Naisten ja sukupuolivähemmistöjen asemaa ja tasa-arvoa kuvaavat indikaattorit ovat huomattavasti alhaisempia. Eriarvoisissa yhteiskunnissa on tilastollisesti merkittävästi enemmän omaisuusrikoksia ja väkivaltaa, erityisesti henkirikoksia ja sukupuolittunutta väkivaltaa
  - Nuoret:** Nuorten syrjäytyminen nähdään yhtenä kokonaisturvallisuuden suurimmista riskeistä kaikkialla, myös Suomessa. Sosiaalisesta eriarvoisuudesta kumpuava syrjäytyminen alkaa usein lapsena ja jatkuu osattomuutena ja heikkona työmarkkinoihin osallistumisena. Nuorisotyöttömyys, jengiytyminen ja mielenterveysongelmat ovat tyypillisiä seurauksia puutteellisesta sosiaaliturvapaaluista ja lastensuojelusta, joilla eriarvoisuuden kärkiä tehokkaimmin tasataan
- Yhdenvertaisemmat yhteiskunnat edistävät yhteistä hyvää – ne kierrättävät enemmän, ovat rauhanomaisempia ja tyypillisesti sukupuolten tasa-arvo on edistyneempää. Tasa-arvoisempien maiden yritysjohtajat tutkitusti arvostavat kansainvälisiä ympäristösopimuksia enemmän. Maiden välinen eriarvoisuus heikentää valtioiden välistä yhteistyötä ja esimerkiksi ilmastomuutosta koskevien välttämättömien ja kiireisten kansainvälisten ympäristösopimusten toimeenpanoa.

Miksi Fingo rahoitetaan kehitysyhteistyövaroista? Eihän teillä ole omia hankkeita/toimintaa kehittyvässä maissa.

- Fingo palvelee koko suomalaista kehitysyhteistyötä, erityisesti järjestöjen kehitysyhteistyötä. Siten Fingo on osa kehitysyhteistyötä, ja sen rahoitus keh-y-rahoista on perusteltua.
- Fingo palvelee kehitysjärjestöjä koulutuksilla ja kapasiteetin vahvistamisella, järjestöjen edunvalvonnalla sekä edistämällä koko kehitysyhteistyön, erityisesti järjestöjen, yhteistä asialistaa viestinnän ja vaikuttamisen keinoin.

---

⁶ YK:n pääsihteerin visio järjestön puitteissa tehtävästä monenvälisestä yhteistyöstä. Kts.: <https://www.un.org/en/common-agenda>

Lisää tietoa:

Maailman kuvalehti 29.6.2021: Tyhmiä kysymyksiä maailmasta: mikä ihmeen kehitysapu?

<https://maailmankuvalehti.fi/2021/vain-verkossa/yleinen/tyhmiä-kysymyksiä-maailmasta-mikä-ihmeen-kehitysapu/>

Fingon podcast: Tyhmiä kysymyksiä maailmasta: mikä ihmeen kehitysapu?

<https://open.spotify.com/episode/47zSzuEfnP8nTcJ08cqWSe>

Ulkoministeriön kehitysrahoituksen tietopankki Openaid:

<https://openaid.fi/fi/>